

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Grønlandsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 5. april 2022
Kontor: Nordatlantkontoret
Sagsbeh: Søren de Paoli
Sagsnr.: 2022-0037-0144
Dok.: 2365886

Besvarelse af spørgsmål nr. 3 vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejelov for Grønland, kriminallov for Grønland og forskellige andre love. (Gennemførelse af politireform og etablering af ny politiklageordning, indførelse af motivationsbehandlingspladser for seksualforbrydere i Anstalten i Nuuk, forhøjelse af foranstaltningsniveauet for voldtægt af mindreårige, styrkelse af retsstillingen for ofre for forbrydelser m.v.) (L 126) fra Folketingets Grønlandsudvalg.

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 3 vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejelov for Grønland, kriminallov for Grønland og forskellige andre love. (Gennemførelse af politireform og etablering af ny politiklageordning, indførelse af motivationsbehandlingspladser for seksualforbrydere i Anstalten i Nuuk, forhøjelse af foranstaltningsniveauet for voldtægt af mindreårige, styrkelse af retsstillingen for ofre for forbrydelser m.v.) (L 126) som Folketingets Grønlandsudvalg har stillet til justitsministeren den 14. marts 2022. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz Larsen (IA).

Nick Hækkerup

/

Marie Mølsted

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 3 vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejelov for Grønland, kriminallov for Grønland og forskellige andre love. (Gennemførelse af politireform og etablering af ny politiklageordning, indførelse af motivationsbehandlingspladser for seksualforbrydere i Anstalten i Nuuk, forhøjelse af foranstaltningsniveauet for voldtægt af mindreårige, styrkelse af retsstillingen for ofre for forbrydelser m.v.) (L 126) fra Folketingets Grønlandsudvalg:

”Vil ministeren sikre, at fjernkommunikation kommer til at blive benyttet mere i retterne i Grønland, således sagsbehandlingstiderne i sager om personfarlig kriminalitet kan nedbringes?”

Svar:

Justitsministeriet kan oplyse, at lovforslagets § 1, nr. 8, indeholder en ændring af § 141, stk. 3, i retsplejelov for Grønland, der vil udvide adgangen til at lade vidner afgive forklaring for retten via fjernkommunikation med billede. Med forslaget tilføjes det i § 141, stk. 3, at afgivelse af vidneforklaring ved anvendelse af fjernkommunikation med billede bl.a. kan være hensigtsmæssigt og forsvarligt, ”hvis særlige hensyn til vidnet taler derfor”. Disse hensyn kan bl.a. være vidnets tryghed, ligesom det bør indgå i vurderingen, om anvendelse af fjernkommunikation med billede kan begrænse risikoen for, at vidnet vil afholde sig fra at afgive en sandfærdig forklaring af frygt for repressalier.

Justitsministeriet har derudover til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Domstolsstyrelsen, der har oplyst følgende:

”Retten kan bestemme, at et vidne skal afgive forklaring ved hjælp af fjernkommunikation med billede, hvis det findes hensigtsmæssigt og forsvarligt, jf. den grønlandske retsplejelov § 141, stk. 3. Retten kan også tillade, at en part eller en rettergangsfølgende i civile sager deltager i hovedforhandlingen via fjernkommunikation, hvis sådan deltagelse af særlige grunde er hensigtsmæssig, jf. den grønlandske retsplejelov § 239, stk. 1.

Retten kan endvidere bestemme, at tiltalte skal deltage i retsmøder ved hjælp af fjernkommunikation med billede, hvis tiltaltes personlige tilstedeværelse i retten ikke er nødvendig, jf. retsplejelovens § 466, stk. 1. Det fremgår endvidere af bestemmelsen,

at forsvareren skal deltage i retsmødet på samme sted som tiltalte, medmindre retten finder det ubetænkeligt, at forsvareren møder personligt i retten.

Det er Grønlands Landsrets opfattelse, at de grønlandske regler om brug af fjernkommunikation giver mulighed for at benytte videoafhøringer i det omfang, det er retssikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Det er en judiciel afgørelse, om det er hensigtsmæssigt og forsvarligt mv. at tillade, at en eller flere aktører i en konkret retssag deltager i hovedforhandlingen via videoforbindelse.

Grønlands Landsret tillader som udgangspunkt parter, advokater og vidner at møde via videoforbindelse i civile sager, såfremt de kan møde fra betryggende lokaliteter.

I kriminalsager beror det på en konkret vurdering, om tiltaltes tilstedeværelse i retten er nødvendig, og om det er forsvarligt at lade et vidne afgive forklaring via videoforbindelse. Ved vurderingen lægges navnlig vægt på sagens karakter og omfang samt de personlige og økonomiske omkostninger, der vil være forbundet med at skulle transportere tiltalte eller et vidne til den by, hvor hovedforhandlingen gennemføres. De momenter, der indgår i vurderingen, er blandt andet sagens grovhed og betydning for tiltalte, hvor mange dage hovedforhandlingen forventes at tage, herunder hvor mange vidner, der skal afhøres, hvor lang tid et vidne skal rejse fra sit arbejde og sin familie for at afgive forklaring, mulighederne for videoafhøring mv.

Kun i sjældne tilfælde vil Grønlands Landsret tillade, at tiltalte deltager via video, hvis det indebærer, at tiltalte skal sidde alene i et lokale sammen med et vidne, mens retten og de øvrige aktører sidder et andet sted. I meget grove sager som for eksempel særlig grov vold, voldtægt, drab og lignende, vil Grønlands Landsret kun undtagelsesvist tillade, at tiltalte deltager i hovedforhandlingen via videoforbindelse.

Om et vidne kan deltage via video i en kriminalsag afhænger desuden af vidnets rolle, og om der er uenighed om sagens faktiske omstændigheder. De personlige omkostninger for vidnet vil også blive tillagt betydning. I nogle tilfælde skal et vidne være væk hjemmefra i flere uger, hvis vedkommende skal være fysisk til stede i det retslokale, hvori sagen behandles.

Derudover kan der være nogle praktiske forhold, der spiller ind. Der findes ikke videofaciliteter i bygderne, herunder i Kangerlussuaq og Narsarsuaq. Selvom personer, der bor disse steder muligvis i nogle tilfælde ville kunne deltage via en

telefonforbindelse med billede, er der normalt ikke egnede lokaler, de kan deltage fra.”